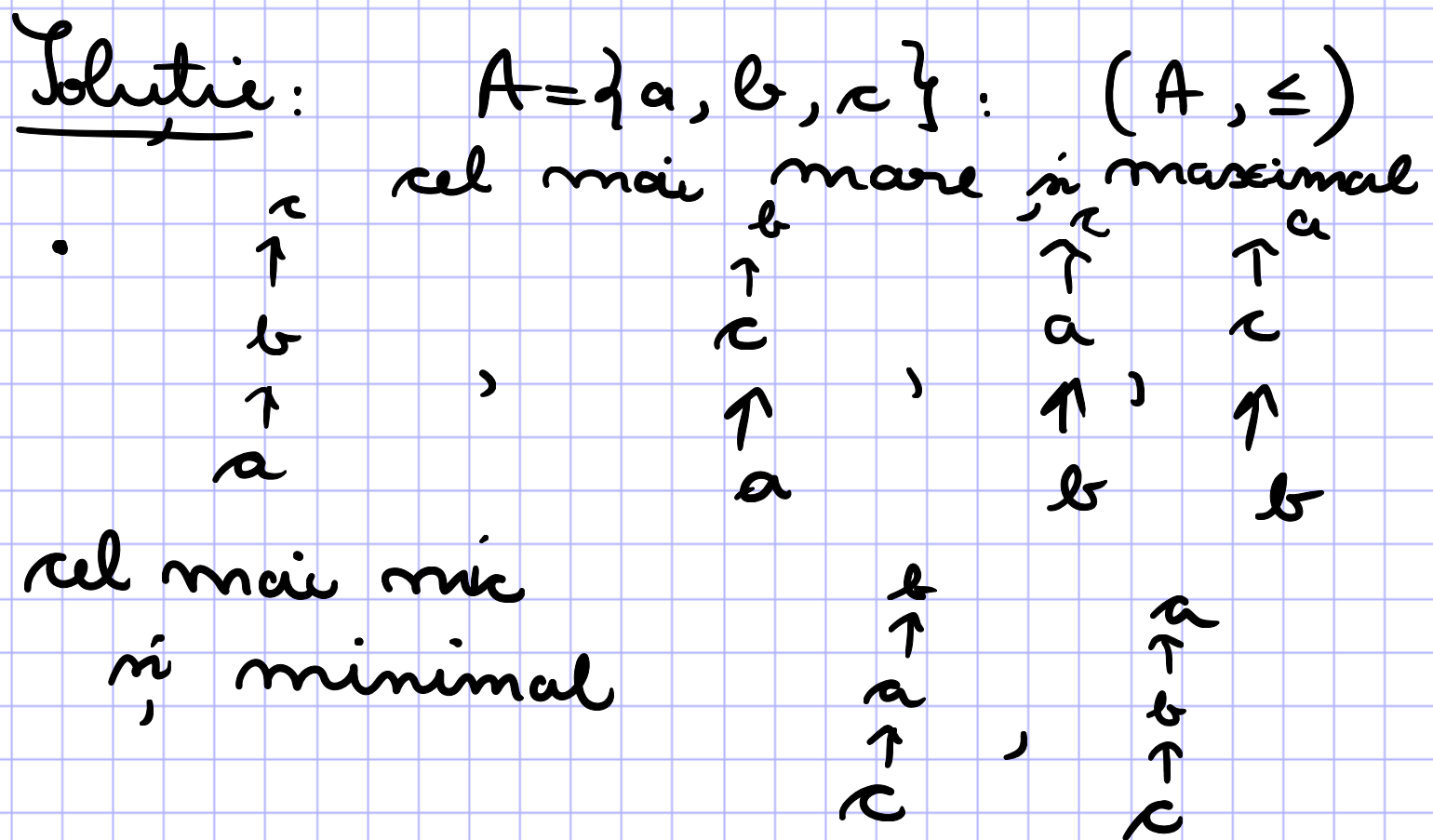

Terminar 6

① Să se determine toate relațiile de ordine care se pot defini pe $A = \{a, b, c\}$. În fiecare caz, să se precizeze elementele minimale, maximele, cel mai mic și/cu cel mai mare element.

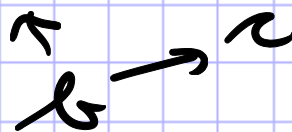
(6 relații)

$$\leq_1 = \{(a, a); (b, b); (c, c); (a, b); (a, c); (b, c)\}$$

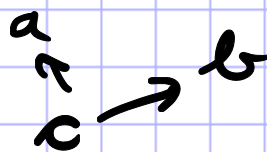
$$\leq_2 = \{(a, a); (b, b); (c, c); (a, c); (a, b); (c, b)\}$$

⋮

doar maxime

cel mai mic
și minimal

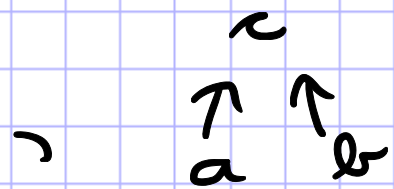
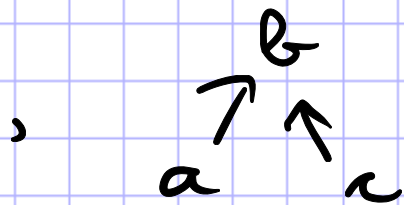
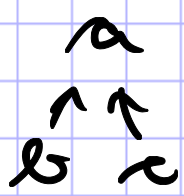
(3relatii)

$$\leq_7 = \{(a, a); (a, b); (a, c); (b, b); (c, c)\}$$

$$\leq_8 = \{(a, a); (b, b); (c, c); (b, a); (b, c)\}$$

$$\leq_9 = \{(a, a); (b, b); (c, c); (c, a); (c, b)\}$$

cel mai mare și maximal

doar minimale

$$\leq_{10} = \{(a, a), (b, b), (c, c), (b, a), (c, a)\}$$

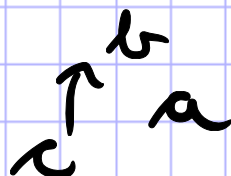
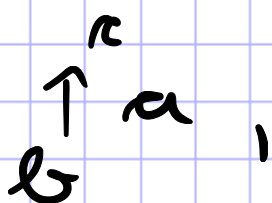
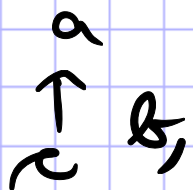
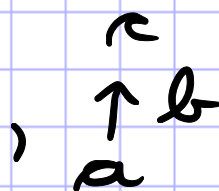
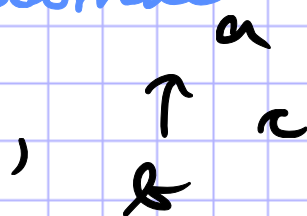
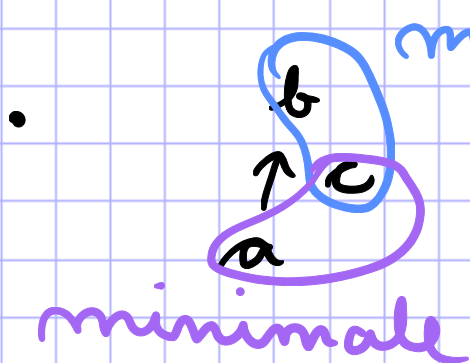
$\therefore$ (3 relatii)

• a b c (1 relatie)

$$\leq_{13} = \{(a, a), (b, b), (c, c)\}$$

sunt simultan maximele
si minimale

$\nexists$ cel mai mic sau
cel mai mare element

(6 relatii)

$$\leq_{14} = \{(a, a); (b, b), (c, c), (a, b)\}$$

$$\leq_{15} = \{(a, a); (b, b); (c, c); (b, a)\}$$

⋮

Total 19 relații

(2) Să se arate că divizibilitatea pe $\mathbb{Z}$ este o preordine care nu este nici simetrică și nici antisimetrică

Soluție: relație de preordine
= reflexivitate + transitivitate

Fie $a \in \mathbb{Z}$, $a = a \cdot 1 \Rightarrow a / a$

$\Rightarrow$ / este reflexivă (1)

(1) relații R pe A este
transitivă :

$\forall a, b, c \in A$, dacă $a R b$

$$n; b R c \Rightarrow a R c$$

$$\forall a, b, c \in \mathbb{Z} \text{ cu } a/b \text{ și } b/c \stackrel{?}{=} a/c$$

$$a/b \Rightarrow \exists x \in \mathbb{Z} \text{ a.c. } b = a \cdot x$$

$$b/c \Rightarrow \exists y \in \mathbb{Z} \text{ a.c. } c = b \cdot y$$

$$\Rightarrow c = a \cdot \underbrace{x \cdot y}_{\in \mathbb{Z}} \Rightarrow a/c$$

$$\Rightarrow / \text{ este tranzitivă (2)}$$

$$(1), (2) \Rightarrow / \text{ este o preordine}$$

$$\forall a, b \in A, \text{ dacă } a R b, \text{ atunci } b R a \text{ (simetrie)}$$

$$/ \text{ nu este simetrică, deoarece, de exemplu, } 2/4, \text{ dar } 4 \not/ 2$$

$$\forall a, b \in A, \text{ dacă } a R b \text{ și } b R a, \text{ atunci } a = b \text{ (antisimetrie)}$$

/ nu este antisimetrică,
deoarece, de exemplu,
 $-10/10$ și $10/-10$, dar
 $-10 \neq 10$.

③ $(\mathbb{N}, /)$ este o latice.
(aici cu $/$ se notează
divizibilitatea)

Este $(\mathbb{N}, /)$ completă?

Soluție: Teorie ① $\forall a \in \mathbb{N}, a = a \cdot 1$
 $\Rightarrow a/a$ (reflexivitatea)

② $\forall a, b, c \in \mathbb{N}, a/b$ și
 $b/c \stackrel{?}{\Rightarrow} a/c$

$$a/b \Rightarrow b = a \cdot x$$

$$b/c \Rightarrow c = b \cdot y$$

$$\Rightarrow c = a \cdot x \cdot y \Rightarrow a/c$$

(transitivitatea)

③ $\forall a, b \in \mathbb{N}, a/b$ și b/a

$$\stackrel{?}{\Rightarrow} a = b$$

$$a \mid b \Rightarrow b = a \cdot x$$

$$b \mid a \Rightarrow a = b \cdot c, \quad x, y \in \mathbb{N}$$

$$\Rightarrow a = a \cdot x \cdot y$$

$$\text{I. } a \neq 0: \quad x \cdot y = 1$$

$$\Rightarrow x = y = 1$$

$$\Rightarrow a = b \quad \checkmark$$

$$\text{II. } a = 0 \Rightarrow b = 0 \cdot x = 0$$

$$\Rightarrow a = b$$

(antisimetria)

$\Rightarrow (\mathbb{N}, \mid)$ rel. de ordine

Teorie: • O lattice este o multime ordonata $(L, \leq)$ cu prop. ca $\exists \inf \{x, y\}$ si $\sup \{x, y\}$, $\forall x, y \in L$

• L este completă dacă pt. $\forall A \subseteq L$, $\exists \inf(A)$ si $\sup(A)$

$$a, b \in \mathbb{N}$$

$$d = \inf \{a, b\} (=) \left\{ \begin{array}{l} d/a \text{ și } d/b \\ d_1 \in \mathbb{N} : \\ d_1/a \text{ și } d_1/b \\ \Rightarrow d_1 \mid d \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow d = (a, b) \quad \text{c.m.m.d.c.}$$

$$m = \sup \{a, b\} (\Leftarrow) \left\{ \begin{array}{l} a/m \text{ și } b/m \\ m_1 \in \mathbb{N} : \\ a/m_1 \text{ și } b/m_1 \\ \Rightarrow m/m_1 \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow m = [a, b] \quad \text{c.m.m.m.c.}$$

④. Demonstrați că $(\mathbb{N}, \leq)$ este o lattice care nu este completă. Explicați de ce acest exemplu nu contrazice Prop. 1.4.32.

Soluție: $\forall x, y \in \mathbb{N}, x \leq y \text{ sau } y \leq x$

$$\Rightarrow (\mathbb{N}, \leq) \text{ lant} \Rightarrow (\mathbb{N}, \leq) \text{ lattice}$$

Orice lant este o lattice

$$A = \mathbb{N} \subseteq \mathbb{N}$$

$\sup \mathbb{N}$ nu există în $\mathbb{N}$
(nu este completă)

$$A = \emptyset \subseteq \mathbb{N}$$

$\inf \emptyset$ nu există în $\mathbb{N}$
(nu contrazice 1.4.32)

←
O mult. ordonată $(L, \leq)$ este
o latice completă dacă $\exists$
 $\inf X$ pt. orice $X \subseteq L$.

⑤ $(\mathcal{P}(A), \subseteq)$ este o latice
care este completă pt.
orice multime A .

Soluție: $\mathcal{P}(A) = \{X \mid X \subseteq A\}$

1. $Y \in \mathcal{P}(A) \Rightarrow Y \subseteq Y$
(reflexivitate)

$$\boxed{2} \quad X, Y, Z \in \mathcal{P}(A)$$

$$\left. \begin{array}{l} X \subseteq Y \\ Y \subseteq Z \end{array} \right\} \Rightarrow X \subseteq Z$$

(transitivitate)

$$\boxed{3} \quad X, Y \in \mathcal{P}(A)$$

$$X \subseteq Y \wedge Y \subseteq X \Rightarrow X = Y$$

(principiul dublei
inclusiuni)

1, 2, 3 $\Rightarrow$ relații de ordine
 $\Rightarrow$ lanț $\Rightarrow$ latice

$$\inf \{X, Y\} = X \cap Y$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} X \cap Y \subseteq X, & X \cap Y \subseteq Y \\ Z \subseteq A: Z \subseteq X \wedge Z \subseteq Y \\ \Rightarrow Z \subseteq X \cap Y \end{cases}$$

$$\sup \{X, Y\} = X \cup Y$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} X \subseteq X \cup Y, & Y \subseteq X \cup Y \\ Z \subseteq A: X \subseteq Z, Y \subseteq Z \end{cases}$$

$$\Rightarrow \{X \cup Y\} \subseteq Z$$

$$\Rightarrow (\mathcal{P}(A), \subseteq) \text{ latrice completă}$$

⑥ Dacă $(A, \leq)$ este o mulțime ordonată, atunci tot așa este și $(A, \geq)$

Soluție: $(A, \leq)$ mulțime ordonată $\stackrel{?}{\Rightarrow} (A, \geq)$ ordonată

1. $\forall a \in A, \quad a \leq a$
 $\quad \quad \quad a \geq a, \quad \forall a \in A$
 $\Rightarrow$ este reflexivă

2. $\forall a, b, c \in A, \quad a \leq b \text{ și } b \leq c$
 $\Rightarrow a \leq c$

$a \leq b \Rightarrow b \geq a$
 $b \leq c \Rightarrow c \geq b$ } $c \geq a$
 $\Rightarrow$ este transitivă

3. $a \leq b$ și $b \leq a \Rightarrow a = b$

11

$$b \geq a \text{ și } a \geq b \Rightarrow a = b$$

$\Rightarrow$ este antisimetrică

$\Rightarrow (A, \geq)$ este ordonată